

Eligiusz Dymowski

CIERPIENIE ANIOŁA

*Czym jest wspomnienie?
Iż co ukradkiem liczy czas miniony
nad Brzegiem Morza wzburzyły się fale
siedzisz samotny – czekając aż zorza
rozproszy myśli – bowiem świt nastaje.*

*A to co jeszcze w tobie pozostało
pieścisz jak perły nazbyt drogocenne
i nie masz siły – by powstać i ruszyć
z pieśnią na ustach – z modlitwą bez duszy.*

ELIGIUSZ DYMOWSKI

CIERPIENIE ANIOŁA

Mojemu Ojcu

RZYM 1995

Psalmy podarte

1. Pieśnią moją nie będziesz się karmić -
oddam ci siebie:
na dziś, na jutro, na wieczność,
aby obfitość wyraziła pełnię
niedościgniętej MIŁOŚCI.
2. Nie mów więc, że czas wypełnił się w tobie,
jesteś bowiem tylko częścią oderwanego bólu,
którego spotkała ŁASKA,
gdy nad Sadsawką Siloe
Bóg zlitował się nad ludzkim cierpieniem.
W pamięci musi pozostać przestrzeń
przeznaczona dla innych -
a wtedy nic nie umiera - przekształca się wraz z myślą.
3. I kiedy zakwitnie DOBRO
spotkamy się pod płaczącą wierzbą
i rzucimy szczęście do rzeki.

Anioł z walizką

Znowu wyjedziesz na kilka lat
zatrzasnąjąc drzwi

nikt nie otworzy zardzewiałych zamków
w oknie dogaśnie płomień świecy
twoją półkę z książkami
i niedokończony wiersz
okryją welonem pająki

jak oderwana radość z nienacka
nadejdzie z jesienią lza
by nakarmić tęsknotą modlitwę
o szczęśliwy powrót

---

* * *

Wyjdź z twojej ziemi rodzinnej

(Rdz 12,1)

bo jeśli życie
musi być wędrówką
niech umierają chwile
- narodzą się nowe -
wówczas będziemy pewni
że miłość się nie starzeje

Leopoldsdorf 1994

Cierpienie anioła

*-Myśli moja , płyn z aniołem
Płyn, jak kiedyś ja płynąłem:
- za wspomnieniem -
(C.K. Norwid)*

Czym jest wspomnienie?

Iza co ukradkiem liczy czas miniony
nad Brzegiem Morza wzburzyły się fale
siedzisz samotny - czekając aż zorza
rozproszy myśli - bowiem świt nastaje.

A to co jeszcze w tobie pozostało
pieścisz jak perły nazbyt drogocenne
i nie masz siły - by powstać i ruszyć
z pieśnią na ustach - z modlitwą bez duszy.

Voghera, grudzień 1993

* * *

Pogubiło się życie
jak paciorki różańca
Matka Boska z rumieńcem
cicho w kącie usiadła
przyszedł Anioł
popatrzył
kiwnął głową
pomruczał
zaczął zbierać do kosza
to co człowiek rozproszył

Pielgrzym

Odjeżdżać to trochę umierać
(Edmont Haracourt)

Zanim wyruszę w długą drogę
nie każ mi czekać na rozstanie
tęsknotą wiary krzyż ozdobię
nadzieję moją - przyjmij Panie

I daj mi łaknąć to co piękne
wiatrem mądrości twarz mą smagaj
a jeśli dzban gliniany pęknie

Ty go z kawalków znów poskładaj

Pińczów, sierpień 1993

Wenus odrzucona

Jeszcze ukradkiem
lza we włosach
jak smuga cienia zaplątana.

Łza? Skądże ona?

Już nie powróci
(bo i po co)
żadnym wspomnieniem

i ta modlitwa kulawa
jak pies
na drodze potrącony

* * *

Jeśli mówisz: KOCHAM
czy to już wszystko?

Nie wystarczy podzielić serce
na dni i noce

trzeba jeszcze inaczej
przytulić
ukołysać
i zasnąć w objęciach

tylko że to
musisz rozłożyć na wieczność.

Kiedyś, na Père Lachaise, u Abelarda i Heloizy

Odyseusz

Silvi Kluger

ileż to razy wypływałem z portu
patrzac na gwiazdy i wzburzone fale
ileż to razy w duszy mej tęsknota
chciała powrócić...

lecz nie było dane

bo innych trzeba było mi doświadczeń
i łez co gorzko smakują pod niebem
nadzieja wiara i miłość złączone
były mą tratwą...

płynąłem przed siebie

Leopoldsdorf 1994

Róża

*Nie i nikogo nie dotkniesz
Już nigdy -
I właśnie wtedy dotykasz
(Tom Clark)*

dzisiejszej nocy
myśląc o tobie
prosiłem Stwórcę
abyś pozostała tylko dla mnie

nazajutrz
nie było już kolorowych płatków
czułem tylko twoją woń
którą roznosiło milczenie
ponad sterczące chude łodygi
wykrzywiając kolce

Łozanna, czerwiec 1994

Bóg i ja

w ścianach
gdzie spędzam swój żywot
modłę się w ciszy
ludzkiego niepokoju

kiedy Ty

tak często odchodzisz
jak myśl nad
ranem przebudzona

Lyon, lipiec 1994

Człowiek bez przystani

*L'absurde est la grâce des gens
qui sont fatigués.*

(Baudelaire)

Ptaku mój ciernisty
nie śpiewaj więcej pieśni

- nikt nie usłyszy głosu -

w omotanym tłumie

Ś m i e r ć

będzie tylko śmiercią

Monte Cassino 1994

Nad grobem H. Poświatowskiej

Przyszedłem
spóźniony o kilka dobrych lat
na Twój pogrzeb
z niewinnym bukietem kwiatów
które tak jak Ty
z tęsknoty za życiem
zasnęły w objęciach miłości

i czuję lzy

Częstochowa, sierpień 1994

Pytania niedokończone

*Allein: was soll ich mit meinem Munde?
mit meiner Nacht? mit meinem Tag?
(R.M. Rilke)*

Jeśli mnie budzisz

- to dlaczego łzami?

Nigdy nie złączeni

- bo ciągle daleko.

Tęsknota rzucona z myślami

- o beton.

Czy to słowa jeszcze?

czy już tylko echo?

* * *

s. Esterze Nieckarz

oswoić się z samotnością
jak z dziecinną zabawką
przyjąć pod dach
i ukochać
by było różniej
we dwoje

Bez słów

Jagodzie Szymańskiej

Przyjdzie czas
kiedy będziemy umierać spokojnie
jeszcze trochę cierpienia
zgięte kolana
i wiara oparta o ścianę

Rzym, 21 czerwca 1994

* * *

Będą grać nam do tańca
prowansalską muzykę
słyszysz - mistral nadciąga
zabawimy się wreszcie

by zapomnieć o smutku
by zapomnieć o śmierci
Bóg przebacza wariatom
których życie nie pieści

Avignon, lipiec 1994

* * *

Urodziłam Syna

- Boga -

jako matka jestem szczęśliwa

lecz serce drży w strachu

mimo że Anioł zapewniał

Nie bój się Maryjo

naznaczona zostałaś Łaską

ale przecież każda matka

lęka się o swoje dziecko

Kim będzie Ten

którego ja - prosta dziewczyna z Nazaretu

wydałam na świat

i trzymam na rękach lzy

ja - która uradziłam Syna

- Boga -

* * *

Ty który stworzyłeś
świat wszechmocą
nie pozwoliłeś by ziemia
pustkowiec się stała
ale miłość dałeś
tak by się zawsze
miłością stawała

Rzym, kwiecień 1994

Aniele Boży stróžu mój

Jaką melodię będę śpiewać
do słów pisanych w roztargnieniu
które wysłałeś do mnie w liście
kochany wierny Przyjacielu

Po jakiej kładce będę chodzić
by się nie stoczyć w przepaść głębię
czy wtedy weźmiesz mnie za rękę
i zdejmiesz ludzki ból przed lękiem

A kiedy gwiazdy już zapłoną
na niebie ogniem jak szalone
czy wówczas będziesz na moim sądzie
by poprowadzić w Światła stronę

Jesienią, nad jeziorem w Lugano

Epigraf do samotności

M. G.

Stalaś się częścią mego bólu
choć nigdy bólem mym nie byłaś
rozbitym dzbanem w roztargnieniu
i kroplą łez co sny zabija

Dotykem chłodnym w czas upałów
słowem potrzebnym do modlitwy
słabością moją co tęskniła
za szczęściem które było w raju

Pińczów 1993

Litania grzesznika

... i od tej ciszy co ból zadaje
jak cios z nienacka

- uchron' mnie Panie!

... i od tej lzy cho' świt nastaje
a jednak plynie

- uchron' mnie Panie!

... i od tej śmierci co tak niespodzianie
wkrada się w życie

- uchron' mnie Panie!

a wszystko inne - to co pozostale
u stóp Ci składam

na cześć Twą i chwałę!

Rzym, 26 listopada 1993

Wigilia samotna

Chciałem ci wysłać opłatek
w śnieżno białej kopercie
listonosz jednak nie przyszedł
a gwiazdy na niebie już wzeszły

Więc tylko stół stary nakryję
i talerz - choć pusty - dla ciebie
bo widzisz: tutaj na ziemi
tak trzeba inaczej niż w niebie

Voghera, Boże Narodzenie 1993

Do Nieznajomej

A. dell'Agli

musisz pięknie wyglądać jesienią
kiedy wiatr w twoich włosach
różne igra harce
nawet szyby zmoknięte
nie straszą tak bardzo
cienie nocy
znów dla nas stały się tęsknotą
aby być
aby dotknąć
i obudzić się rano

Kobieta z obrazu Renoira

Nie musisz zdejmować kapelusza
namaluję cię właśnie taką
tylko dołożę uśmiech
aby nikt nie poznał
że w sercu urodziłaś cierpienie
które wystarczy na kilka nocy
zanim zaśniesz na pewno

Pragnienie nieobjęte

tak zatęskniłem do Twych ran
do kropel krwi płynących z boku
a łza stokrotna miesza z bólem
wstyd
bo wciąż tak mało
za Twoje łaski Ci dziękuję

* * *

A nadzieja zawieść nie może
(Rz. 5,5)

tak ciągle pieścić nadzieję
jakby już nic nie zostało

razem z listami do kosza
wyrzucić lzy niepotrzebne

i ciszą się okryć jak płaszczem
by cieplej było

tylko dlaczego miłość
musi być milczeniem

Spotkania

bardzo blisko

lecz jakże zmienieni

w oczach Izy

choć Radość sąsiadka

tyle wspomnień

a jednak milezenie

każda chwila ma swoje prawa

* * *

B. K.

Jesteśmy skazani na samotność
jak pióro
które podmuchem wiatru
unosło się w górę
by spadać wolno
w nieznane miejsce

pisane palcem na piasku daty
niewiele mówią obcym przechodniom
ale my -
w nadziei na spotkanie
najskrytsze tajemnice
powierzamy Ziemi

M.B. Mirowskiej na pożegnanie

Kiedy jeszcze obudzi mnie dźwięk starych dzwonów
po raz ostatni - być może - przed wielką podróżą
będę śnił o Tobie - lecz Ty - nie mów nikomu
przed ołtarzem zostawiam ten kwiat zwany różą

której kolce raniły moje blade dłonie
a serce choć bolalo pozostaje wierne
więc rozpalaj je ciągle - niech dla Ciebie płonie
a gdy zechcesz powrócę jak me sny niezmiennie

Pińczów, lipiec 1993

Oczekiwanie

Bożenie Ciszek

Bóg
rozcignął most
nad rzeką twojego milczenia
abyś spokojnie mógł przejść
i powiedzieć:

Ż Y J Ę

Voghera, 26 grudzień 1993

* * *

Tym, których kiedykolwiek zgorszyłem

Mój Boże

tyle łask

a wdzięczność żadna

tyle słońca

lecz ciągle w ciemności

i jeszcze te gwoździe

które noszę w kieszeni

by Cię przybić do

KRZYŻA

* * *

*Ein Engel zieht dich wieder
Gerettet auf den Strand,
Und schaut voll Freuden nieder
In das gelobte Land.*

(Novalis)

Och, gdybym kiedyś konając powiedział:
nie zmarnowałem ani jednej chwili,
poznałem dobrze upadków kamienie
i myśli, które w ideał wstąpiły -
jakby się wszystko zatracić musiało,
kiedy Ty - Bóg - jedynym celem
byleś nad wszystko -
ja słabym istnieniem.

* * *

odchodzę - - -

moje życie związane

cierpieniem

wspomną

kiedy będę aniołem

Postłowie

Wiersze Eligiusza Dymowskiego za każdym razem i wciąż od nowa są uświadomieniem sobie wartości i znaczeń podstawowych oraz werbalizowaniem stanów, które pozwalają doświadczać życia we wszystkich jego barwach. To poezja szczerych uczuć człowieka, który *zdecydował się opisać to, co w rzeczywistości nie ma większego znaczenia.*

"Ten świat i czas jest nam dany". Ale "ten świat - to zamknięte drzwi, to przeszkoda w drodze do celu, a zarazem przejście" - mówi Simone Weil. Podobnie zdaje się myśleć Eligiusz Dymowski. Nasze życie jest wędrówką, jest dążeniem i oczekiwaniem jednocześnie. Cel ostateczny - Bóg - jest niewidzialny, ale wiara w to, że istnieje w każdej rzeczy, a poprzez tę rzecz może zaistnieć i w nas - implikuje nadzieję, która każe nam wyruszyć w drogę i nie szczędzić wysiłków w pokonywaniu napotykanych na niej przeszkód.

Motyw wędrówki, dzięki której pojmujemy przeznaczenie świata, piękna, cierni, kolców i cieni, pojawia się także w najnowszym tomiku wierszy:

*bo jeśli życie
musi być wędrówką
niech umierają chwile
- narodzą się nowe -
wówczas będziemy pewni
że miłość się nie starzeje*

Nie ten motyw jednak jest dominującym. Lubię wyluskiwać z wierszy Eligiusza Dymowskiego to, co dramatyczne i niepokojące, lubię patrzeć, jak poeta próbuje szukać istnienia pięknego i zwyczajnego również w lęku, który chce oswoić. Także w samotności. To **samotność** nadaje ton temu tomikowi wierszy:

*Jesteśmy skazani na samotność
jak pióro
które podmuchem wiatru
uniosło się w górę
by spadać wolno
w nieznane miejsce*

Samotność nie jest jednak dla poety tym, co znajduje się na zewnątrz i nie polega na nieobecności innych ludzi, ani na otaczającej nas ciszy. Samotność to przepaść, która otwiera się w głębi naszej duszy, która staje się Osobą siebie świadomą, która chce i potrafi swoje *najskrytsze tajemnice* powierzyć Ziemi i nie dbać o to, by *życie nie pogubiło się jak paciorki różańca*. Samotność to przestrzeń, w której możemy uciszyć w sobie wszelki zgłask światła i naszych pożądań, możemy napelnić się Bogiem i odnajdywać ludzi.

Nikt z nas bowiem "nie jest samotną wyspą", jak pisał John Donne, a powtarzał za nim wielokrotnie Thomas Merton.

Eligiusz Dymowski próbuje w swoich wierszach *ciszę się okryć jak płaszczem*, a *nadzieję, wiarę i miłość* uczynić swoją "tratwą". Próbuje znaleźć taką przestrzeń, w której samotność spotka się z milczeniem, a milczenie stanie się miłością.

MARTA FOX

Spis treści

<i>Z listów do Nieznajomej, albo monolog o Sztuce</i>	5
*** <i>We śnie</i>	6
Smutek anioła.....	7
Psalmy podarte.....	8
Anioł z walizką.....	9
*** <i>bo jeśli życie</i>	10
Cierpienie anioła.....	11
*** <i>Pogubiło się życie</i>	12
Pielgrzym.....	13
Wenus odrzucona.....	14
*** <i>Jeśli mówisz: KOCHAM</i>	15
Odyseusz.....	16
Róża.....	17
Bóg i ja.....	18
Człowiek bez przystani.....	19
Nad grobem H. Poświatowskiej.....	20
Pytania niedokończone.....	21
*** <i>oswoić się z samotnością</i>	22
Bez słów.....	23
*** <i>Będą grać nam do tańca</i>	24

*** <i>Urodziłam Syna</i>	25
*** <i>Ty który stworzyłeś</i>	26
Aniele Boży stróżu mój.....	27
Epigraf do samotności.....	28
Litania grzesznika.....	29
Wigilia samotna.....	30
Do Nieznajomej.....	31
Kobieta z obrazu Renoira.....	32
Pragnienie nicobjęte.....	33
*** <i>tak ciągle pieścić nadzieję</i>	34
Spotkania.....	35
*** <i>Jesteśmy skazani na samotność</i>	36
M.B. Mirowskiej na pożegnanie.....	37
Oczekiwanie.....	38
*** <i>Mój Boże</i>	39
*** <i>Och, gdybym kiedyś</i>	40
*** <i>odchodzę</i>	41
POSŁOWIE.....	42

ELIGIUSZ DYMOWSKI

– franciszkanin (Prowincja Matki Bożej Anielskiej). Ur. 4 lipca 1965 r. w Sannikach, woj. płockie. Ukończył Niższe Seminarium Duchowne w Wieliczce i Instytut Teologiczny Księży Misjonarzy w Krakowie. Po święceniach kapłańskich pracował w Sanktuarium M. B. Mirowskiej w Pińczowie. Obecnie studiuje teologię pastoralną na Uniwersytecie Laterańskim w Rzymie.

Jako poeta debiutował na łamach *Rycerza Niepokalanej* w 1987 r. Swoje wiersze publikował m.in. w *Gościu Niedzielnym*, *Posłańcu Serca Jezusowego*, *Głosie Św. Franciszka*, *Miesięczniku Franciszkańskim* (dla Polonii w USA), *Słowie Powszechnym*, *Słowie – Dzienniku Katolickim*, *Krzywym Kole Literatury*. Występował także jako poeta w radiu. Do roku 1992 był członkiem franciszkańskiej grupy poetyckiej **CRAS**. Laureat wielu konkursów poezji, m.in. *O pajdkę chleba razowego* w Puławach, *konkursu im. J. Krzewniaka* w Karczewie.

Wydał do tej pory: *W cieniu drzew* (1988), *Wołanie głębin* (1990), *Krople nadziei* (1992), *Tęsknota do bezimienności* (1993). Zajmuje się również krytyką literacką, eseistyką i publicystyką.